

організовані при дитячому будинку в Севлюші чергові курси підвищення кваліфікації, які були проведені у період 14-19 жовтня 1929 р. з метою ознайомлення вчителів народних шкіл з теоретичними та практичними особливостями виховання дітей з вадами розумового розвитку, а також з метою підготовки їх до складання фахового іспиту для роботи у допоміжних школах (класах). У роботі курсів взяло участь 25 учителів. Як і попередньо, для читання лекцій були запрошені професори університету в Празі (др. К. Герфорт), а також директори помічних шкіл Чехії, а саме: з Пардубиць (Я. Покорний) і Праги (К. Швець) тощо.

З приходом Чехословацької влади на закарпатські землі педагоги та лікарі мали можливість взяти участь у роботі соціально-лікарського з'їзду в м. Мукачеві, який був проведений 4-7 червня 1922 р. У Резолюції з'їзду зазначалося, що результатом його роботи має бути наповнення педагогічної роботи в дитячих закладах здоров'язбережувальним змістом, зокрема найперше слід дбати про здоров'я дитини від початку її народження; важливим напрямом у роботі лікарів і вчителів має бути вивчення причин появи у дітей відхилень розвитку; проведення широкої просвітницької і профілактичної роботи з населенням краю; робота над формуванням навичок санітарно-гігієнічної культури в дітей і т.д. [2, арк. 2, 5, 7, 10-11]. Представники Підкарпатської Русі взяли участь у роботі II з'їзду фахових учителів шкіл для глухонімих, який відбувся 30 червня – 4 липня 1925 р. у м. Пльзень (Чехія). З'їзд мав на меті узагальнити передовий досвід європейських країн у справі навчання та виховання дітей з вадами слуху. У звіті про роботу з'їзду зазначено про два напрями його роботи: психолого-педагогічний – соціальна опіка глухонімих, і методичний – для фахових учителів шкіл для глухонімих [3, арк. 167-168]. 25-27 жовтня 1930 р. в м. Братислава відбувся IV з'їзд з вивчення дитини, у роботі якого взяли участь і педагоги з Підкарпатської Русі (Білей Ю., Калинов Н., Копчакова О., Полянський О.) [4, арк. 26]. Робота з'їзду полягала у синтезі двох напрямів – медичного та педагогічного, що дозволяло всебічно вивчити можливості соціалізації дітей, які перебували в закладах інтернатного типу.

Список використаних джерел

1. Pešina J. Školtvi na Podkarpatské Rusi v prítomnosti. Praha, 1933. 51 str
2. Реферат Соціальної Опіки Підкарпатської Русі, м. Ужгород, 1922-1923 рр. ДАЗО. Ф. 37. Оп. 1. Спр. 152. Арк. 1-15.
3. Реферат освіти Підкарпатської Русі, м. Ужгород, 1925-1926 рр. ДАЗО. Ф. 28. Оп. 5. Спр. 418. Арк. 1-218.
4. Реферат освіти Підкарпатської Русі, м. Ужгород, 1930 р. ДАЗО. Ф. 28. Оп. 2. Спр. 1701. Арк. 1-42.

ЧЕРЕПАНИЯ Н.І.

Мукачівський державний університет, Україна

ЗАСОБИ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДИТИНИ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ

Готовність дитини дошкільного віку до навчання у школі на сьогоднішній день є багато-компонентним поняттям, і в державній системі освіти надається їй велике значення. Всі компоненти повинні бути взаємопов'язані. Завдяки цьому

можлива успішна адаптація дітей до школи, до занять у формі уроку, до освоєння нового матеріалу.

Рівень фізичної готовності дошкільника є одним з важливих компонентів його загальної готовності до навчання в школі. Сьогодні основною метою фізичної освіти є забезпечення гармонійного розвитку особистості з високою розумовою, фізичною та соціальною активністю. Хороша успішність дитини залежить від того, як добре він засвоїв матеріал, а це в свою чергу є результатом фізичного здоров'я.

У дошкільних закладах розроблена система підготовки, метою якої є створення умов для забезпечення фізичної готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі. У ЗДО проводяться заняття, під час яких діти виконують такі вправи: основні види рухів, такі як ходьба, біг, лазіння, метання, вправи в рівноваги; загально-розвиваючі вправи, спрямовані на розвиток всіх груп м'язів. Крім того, діти беруть участь в рухливих іграх різного ступеня інтенсивності; в спортивних іграх. У дитячому садку організовується активний відпочинок – спортивні свята і розваги, в тому числі з елементами туризму [3].

За допомогою фізичних вправ при організації різних форм фізичного виховання вихователем цілеспрямовано організовується діяльність по розвитку фізичних якостей дитини, що сприяє фізичному розвитку і фізичній підготовленості дітей, а це в свою чергу позитивно відбивається на показниках здоров'я. До корисних вправ, які надають позитивний вплив на організм дитини, відносяться вправи динамічного характеру. Вони викликають інтенсивну роботу м'язів і в зв'язку з цим всього організму. При динамічній роботі відбувається почергове напруження і розслаблення м'язів.

Обов'язком вихователя є вивчення рухової підготовленості дитини. Для цього можуть бути використані різноманітні тести, які показують рівень розвитку основних фізичних якостей дошкільнят. За їх результатами можна скорегувати використання в роботі вправ, які недостатньо добре виходять у дітей.

Численні дослідження виявили, що існує зв'язок між фізичним розвитком дитини і його інтелектуальним розвитком. Вона полягає в тому, що активна рухова діяльність надає більший вплив на розумову діяльність вихованця. Різноманітність вправ, які використовуються вихователем для фізичного розвитку, впливають на розумовий розвиток дитини опосередковано: через розвиток дрібної моторики, орієнтування в просторі тощо

Таким чином, в завданнях, пропонованих дитині-дошкільнику, повинні поєднуватися елементи рухових дій (біг, стрибки, лазіння, метання та ін.) І елементи розумової діяльності – дидактичні гри. Для використання таких завдань, безсумнівно, повинні бути створені відповідні умови з метою допомогти дитині оволодіти необхідними діями. Також треба використовувати і завдання для розвитку мови, уваги, пам'яті, уваги. Наприклад, це такі ігри, як: «Повтори за мною!» – необхідно запам'ятати послідовність дій ведучого і зуміти повторити в потрібній послідовності; «Послухай!» – діти виконують дії відповідно до тексту вірша, пісні; «Крокодил» – формує вміння виділяти суттєві ознаки предметів – показати слово пантомімою [1].

Спортивно-ігрове обладнання також може допомогти розвитку мислення, точніше, не саме обладнання, а маніпуляції з ним. Наприклад, завдання «Смуга

перешкод» – можна просто запропонувати хлопцям подолати перешкоди, а можна попросити їх самостійно підібрати необхідний інвентар (звертаючи увагу на колір, форму) для складання цієї смуги згідно зі схемою, запропонованою вихователем.

Операції аналізу, синтезу, порівняння, знаходження подібності та відмінності в об'єктах, класифікації, узагальнення повинні насичувати кожне фізкультурне заняття. Прибирання спортивних модулів і обладнання реалізується з додатковим завданням «Склади схоже зі схожим».

При виконанні основних видів рухів можна відмінно відпрацювати вміння розуміти кількісні та якісні співвідношення предметів: «Оленка стрибнула вище, а Катя нижче, стінка знаходиться праворуч, а лава ліворуч». Навчання складним рухам супроводжується аналізом рухової дії (спільно дітьми і вихователем), показом і промовлянням його складових елементів, порівнянням виконуваної дитиною дії з еталонним, пошуком помилок, неточностей і шляхів їх виправлення.

Подібні завдання з великим інтересом сприймаються усіма дошкільнятами. Внаслідок цього підвищується пізнавальна активність дітей, покращується дисципліна, заняття проходять з емоційним підйомом. Однак на першому етапі діти можуть зіткнутися з труднощами утримувати увагу на здійснюваному русі під час виконання вправ розумової спрямованості. Тому може знадобитися ряд ввідних занять, на яких частка вправ для розвитку розумової сфери поступово буде збільшуватися [2].

Таким чином, впроваджуючи систему підготовки дітей старшого дошкільного віку до навчання, ми прийшли до висновку, що засоби фізичної підготовки є важливим способом формування успішної фізичної готовності до школи, тим самим сприяючи формуванню готовності дітей до навчання в школі в цілому.

Список використаних джерел

- 1.Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту] / Л.П. Сергієнко. – Харків: «ОВС», 2007. – 271 с.
- 2.Тарадановський В.І. Про пріоритетні напрямки у сфері дошкільної освіти / В.І. Тарадановський // Дошкільне виховання. – 2007. – № 8. – С. 8-12.
- 3.Хухлаєва Г.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку / Д.В.Хухлаєва. – К. : Знання, 1999. – 264 с.

ЧИСТЯКОВА І.А.

Сумський державний педагогічний університету
імені А. С. Макаренка, Україна

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА

На сучасному етапі перед суспільством стоїть невідкладне завдання задовольнити освітні потреби дітей з особливими потребами, створити умови для розкриття їх здібностей, для реалізації їх можливостей як членів суспільства, створити умови для їх особистісного розвитку. В Україні практика впровадження інклюзивних форм освіти в систему закладів загальної середньої освіти є складною, що пов'язано з наявністю бар'єрів загальної освіти, а саме: недостатній рівень компетентності в межах цієї проблеми педагогічного корпусу закладів вищої

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>